
Raadsmemo bij BIO Jeugdhulp van 7 maart 2023.

Dit stuk is ambtelijk opgesteld onder toezicht van wethouder Margreet de Deugd. Dit is geen officieel raadsstuk, maar kan worden gebruikt als onderlegger tijdens de BIO Jeugdhulp van 7 maart 2023. Tijdens de BIO wordt dit document in hoofdlijnen behandeld, toegevoegd met inhoudelijke verhalen vanuit de samenleving van de gemeente Alblisserdam.

Geachte leden van de gemeenteraad,

Hierbij sturen we u een overzicht van de situatie omtrent de Jeugdhulp in de gemeente Alblisserdam van 2021 en een prognose van 2022. Op basis van uw verzoek om gestructureerd een overzicht te krijgen van de kosten van jeugdhulp in de gemeente Alblisserdam eind 2022 een samenwerking gestart met het Onderzoekcentrum Drechtsteden (OCD). Met gebruikmaking van de kennis en expertise van het OCD met betrekking tot data-analyse en monitoring willen wij voor u en voor onszelf tot een zo compleet mogelijk overzicht komen van de ontwikkeling in de kosten van jeugdhulp.

In de bijgevoegde bijlage vindt u een overzicht van de situatie in 2019-2021 en een prognose van 2022. Dit document kan gebruikt worden als onderlegger van de BIO Jeugdhulp van 7 maart 2023.

Het jaar 2022.

Er is een prognose van het jaar 2022 toegevoegd. Dit is een prognose, omdat het jaar 2022 nog niet volledig uitgedeclareerd is door alle aanbieders. Daarnaast is de data van een grote aanbieder, Stichting Enver, nog niet volledig gekoppeld aan het datasysteem van de SOJ voor het jaar 2022. Deze twee ontwikkelingen zorgen ervoor dat het niet goed mogelijk is om een realistisch beeld te schetsen van de ontwikkelingen in 2022. Op macroniveau is het redelijk mogelijk om een prognose te maken van de totale uitgaven in 2022. De prognose is als volgt opgebouwd: in de prognose wordt uitgegaan van totale uitgaven van aanbieder Enver in 2021 en toegevoegd aan 2022 om toch een beeld te kunnen schetsen van dit jaar. Dit zal echter niet bij elk onderdeel kunnen. Waar het mogelijk is om een prognose toe te voegen van 2022, zult u ook cijfers van 2022 vinden. Waar dit niet mogelijk is, zal worden uitgegaan van de meest betrouwbare cijfers die lopen tot en met het jaar 2021. In het document wordt dit ook nadrukkelijk aangegeven.

Bron:

De cijfers die gebruikt zijn voor dit overzicht komen van het digitale dashboard van de Service Organisatie Jeugd. Hierin worden de declaraties van de regionale zorgaanbieders bij de SOJ bijgehouden voor monitoring. Omdat we in de gemeente Alblisserdam ook lokaal jeugdhulp bieden, zijn ook cijfers van Stichting Jeugdteams meegenomen in dit overzicht om onze lokale inzet te duiden. Tot slot zijn de jaarstukken van de Dienst Gezondheid en Jeugd (DG&J) gebruikt om tot een volledig beeld te komen.

Leeswijzer:

In dit overzicht wordt veel data gepresenteerd. Om het zo overzichtelijk mogelijk te houden, kunt u onderstaande leeswijzer aanhouden. Deze is opgebouwd van macro- tot microniveau. In hoofdstuk 1 wordt er gekeken naar de totale kosten van jeugdhulp in Alblasserdam en de regio. In hoofdstuk 2 wordt dan verder ingezoomd op de kosten en het aantal cliënten en de in- en uitstroom van Alblasserdam t.o.v. de regio Zuid-Holland Zuid in de regionale zorgmarkt. Vervolgens wordt in hoofdstuk 3 nog verder ingezoomd op deze data, door een onderverdeling te maken per segment. In hoofdstuk 4 zoomen we nog verder in binnen het segment waar we jeugdhulp naar voren op toepassen. Tot slot wordt in hoofdstuk 5 gekeken naar de lokale cijfers van jeugdhulp naar voren in de gemeente Alblasserdam.

Als cijfers zonder context geïnterpreteerd worden, ontstaat er een onrealistisch beeld van de werkelijkheid. De cijfers gecombineerd met het verhaal is van essentieel belang om het financiële verloop in de jeugdhulp goed te kunnen plaatsen. Dit wordt ook verder toegelicht tijdens de BIO Jeugdhulp van 7 maart 2023.

Leeswijzer

Definities:.....	3
Hoofdstuk 1: Overzicht totale kosten gemeente Alblasserdam.....	4
Hoofdstuk 2: Overzicht regionale kosten Zorginkoop jeugdhulp en in- en uitstroom van cliënten jeugdhulp in de gemeente Alblasserdam.....	6
Paragraaf 2.1: Aantal jeugdigen en kosten zorginkoop regionale Zorgmarkt.....	6
Paragraaf 2.2 Instroom en uitstroom regionale zorgmarkt.....	8
Hoofdstuk 3: Overzicht aantal jeugdigen en regionale kosten jeugdhulp per segment in de gemeente Alblasserdam.....	10
Hoofdstuk 4: Overzicht lokale kosten jeugdhulp in de gemeente Alblasserdam binnen segment 4....	13
Paragraaf 4.1: Aantal jeugdigen en kosten jeugdhulp binnen segment 4 van de gemeente Alblasserdam.....	14
Paragraaf 4.2: Instroom van 'nieuwe' cliënten binnen segment 4 in de gemeente Alblasserdam....	15
Prognose van het jaar 2022.....	18
Hoofdstuk 5: Lokale Data Jeugdhulp naar voren (Stichting Jeugdteams).....	20

Definities:

Om de tabellen en grafieken goed te lezen in dit financiële overzicht, zijn hieronder definities beschreven:

Regio Zuid-Holland Zuid	De regio Zuid-Holland Zuid bestaat uit de volgende gemeenten: Alblasterdam, Dordrecht, Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Hoeksche Waard, Molenlanden, Papendrecht, Sliedrecht, Zwijndrecht.
Totale Kosten Jeugdhulp	Dit gaat om de lokale en regionale kosten. De cijfers die gebruikt worden zijn uit de jaarstukken van de DG&J.
Kosten Zorginkoop Regionale Zorgmarkt	Dit gaat over de regionale kosten van zorginkoop en zijn de cijfers uit het Dashboard van de SOJ. De kosten worden in beeld gebracht aan de hand van declaratiedata van de aanbieders.
Aantal Jeugdigen in regionale zorgmarkt	Het aantal unieke jeugdigen die zorg krijgen vanuit de regionale zorgmarkt
Instroom en uitstroom in de regionale zorgmarkt	De instroom in de regionale zorgmarkt laat zien hoeveel nieuwe jeugdigen zorg uit de regionale zorgmarkt ontvangen in een jaar. Daarnaast is er uitstroom van jeugdigen die geen hulp meer ontvangen uit die regionale zorgmarkt. Er wordt een vergelijking gemaakt tussen Alblasterdam en de regio ZHZ.
Segmenten (regionaal) in de Jeugdhulp	<p>Het totale aanbod van de regionale jeugdhulp is onder te verdelen in segmenten. In de segmenten zijn de verschillende producten ondergebracht die een aanbieder heeft in de zorgmarkt. Jeugdhulp in de regio Zuid-Holland Zuid is onder te verdelen in 10 segmenten:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hoog specialistisch <ol style="list-style-type: none"> a. Verblijf met behandeling, Hoog-specialistische SGGZ-behandeling 2. Wonen <ol style="list-style-type: none"> a. Pleegzorg, gezinshuizen, wonen met begeleiding intensief 3. Dagbesteding / dagbehandeling 4. Specialistisch veel voorkomend <ol style="list-style-type: none"> a. Ambulante begeleiding, jeugd- en opvoedhulp 5. Crisis 6. Jeugdbescherming / jeugdreclassering <ol style="list-style-type: none"> a. Voogdij, Ondertoezichtstelling (OTS) 7. Jeugdhulp op School 8. Landelijk Transitie Arrangement (LTA) 9. Persoonsgebonden Budget (PGB) 10. Vervoer

Tabel 5: Lokale kosten stichting jeugdteams per jaar, 2019 -2021

Jaar	Lokale kosten Stichting Jeugdteams (subsidie)
2019	€ 45.000,-
2020	€ 100.193,-
2021	€ 100.193,- (+€350.000 uit bijdrage DG&J = JNV)
2022	€ 1.403.779 ²

In bovenstaande tabellen zien we de kostenontwikkeling van de bijdrage aan de DG&J (onderdeel SOJ) over verschillende jaren. We zien dat onze kosten aan regionale jeugdzorg fors stijgen met 18% (van € 5.5 miljoen naar €6.5 miljoen) tussen 2019 en 2021. Dit zijn de totale kosten aan jeugdzorg; regionaal en lokaal bij de stichting jeugdteams, in de afgelopen jaren. In 2021 is de subsidie aan Stichting Jeugdteams €100.193,-. Echter hebben we ook €350.000,- geïnvesteerd in Jeugdhulp naar voren. Dit zijn geen 'extra' kosten, omdat deze betaald worden uit de kosten bij de DG&J van 2021 (€6.4 miljoen).

Voor het jaar 2022 zijn cijfers gebruikt uit de 2de burap van de DG&J en een prognose van de kosten van Stichting Jeugdteams over het jaar 2022. Zoals eerder aangegeven zijn deze cijfers nog niet definitief. De lokale kosten van Stichting Jeugdteams stijgen ook significant, omdat er in 2022 regionaal gekozen is om lokaal opdrachtgever te worden van Stichting Jeugdteams, terwijl dit eerst in de bijdrage aan de DG&J verwerkt was. Ook is in 2022 de opdracht jeugdhulp naar voren verder uitgebreid t.o.v. 2021 met ongeveer €350.000,-. Dus in 2022 is de prognose van de kosten € 6.7 miljoen, wat wel een stijging van de kosten is, maar een daling ten opzichte van wat begroot is.

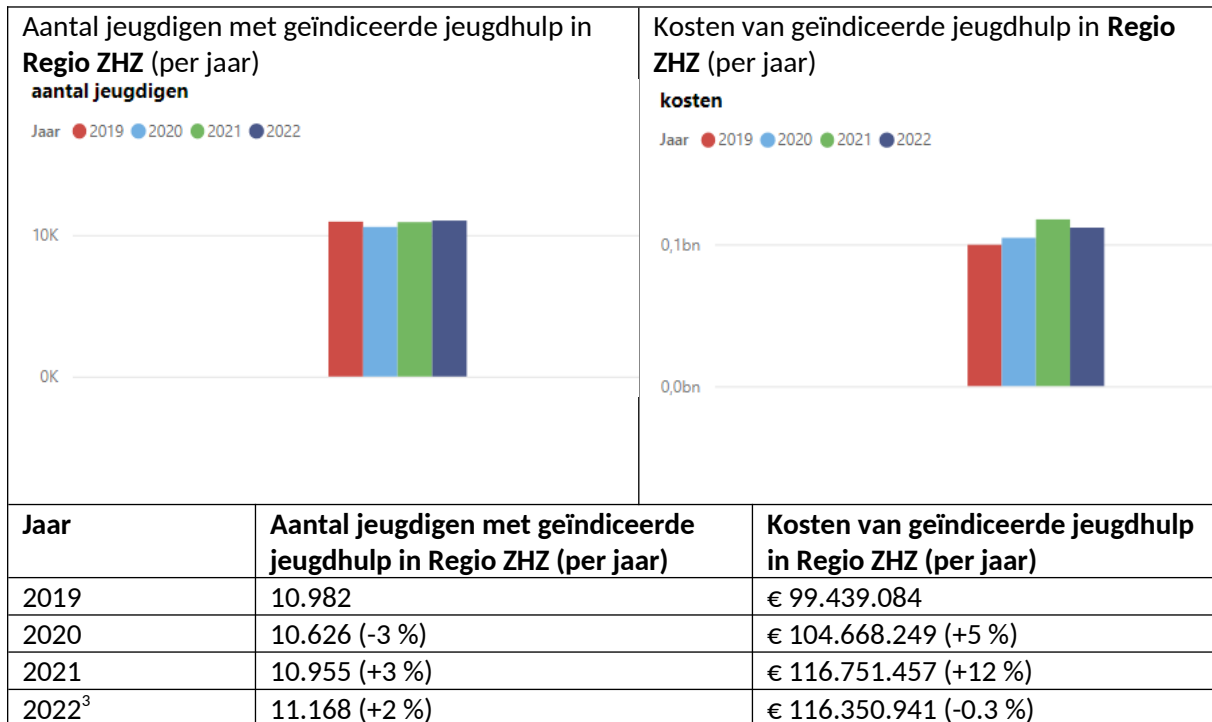
In de volgende hoofdstukken maken we een verdieping op basis van de gedeclareerde zorg in de regio. Hier zien we dus andere totale bedragen, welke in het volgende hoofdstuk verder worden toegelicht.

² Het boekjaar is nog niet officieel afgesloten. De prognose is afkomstig vanuit Stichting Jeugdteams van de gemeente Alblasterdam.

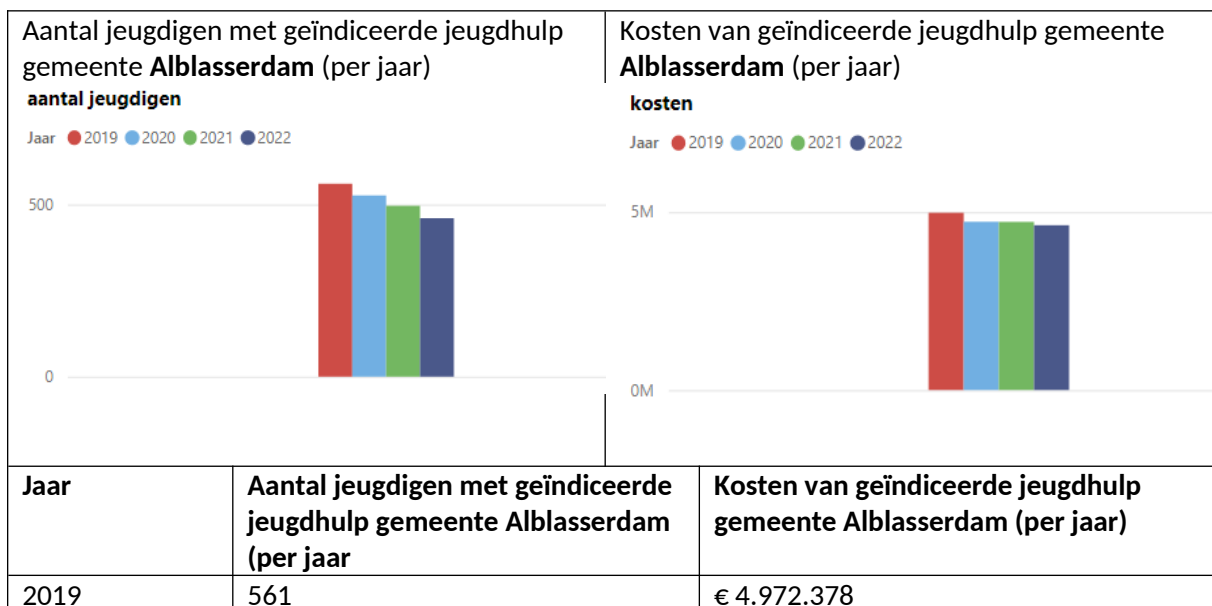
Hoofdstuk 2: Overzicht regionale kosten Zorginkoop jeugdhulp en in- en uitstroom van cliënten jeugdhulp in de gemeente Alblasserdam

Paragraaf 2.1: Aantal jeugdigen en kosten zorginkoop regionale Zorgmarkt

Figuur 1: Aantal jeugdigen en de kosten van geïndiceerde jeugdhulp in de regionale zorgmarkt in de regio ZHZ per jaar.

Figuur 2: Aantal jeugdigen en de kosten van geïndiceerde jeugdhulp in de Alblasserdam per jaar.

³ Prognose 2022. Het jaar is nog niet volledig uitgedeclareerd en voor de declaraties van Enver is handmatig gecorrigeerd.

2020	528 (-6 %)	€ 4.729.833 (-5 %)
2021	502 (-5 %)	€ 4.695.888 (-1 %)
2022 ³	490 (-2%)	€ 4.677.453 (-1%)

Vershil in kosten aan DG&J en zorginkoop uit het Dashboard.

De totale kosten en aantal jeugdigen in de regionale zorgmarkt zijn in voorstaande tabellen uiteengezet voor de jaren 2019, 2020 en 2021 (hoofdstuk 2). Hierin is ook een prognose van 2022 toegevoegd. Daarin zijn verschillen te zien in de bedragen die we aan de DG&J (SOJ) (hoofdstuk 1) betalen voor het uitvoeren van de jeugdwet en de cijfers uit het dashboard van de SOJ. De cijfers uit het dashboard zijn gebaseerd op declaraties vanuit de zorgaanbieders. De verschillen in de bedragen tussen hoofdstuk 1 en hoofdstuk 2 komen door het volgende:

1. De eerste en belangrijkste reden is de bijdrage die je moet betalen op basis van gedeeltelijke solidariteit. Dat betekent dat als de kosten van de regio doorstijgen en de kosten van jouw gemeente minder hard meestijgen, dat je bijdrage toch hoger uitpakt omdat je meebetaalt aan andere gemeenten in de regio.
2. Ten tweede nemen de kostenposten die niet in de declaraties zitten ook toe. De kosten van jeugdteams en SOJ zijn gestegen, evenals de post subsidies.
3. Verder hebben we de coronacrisis gehad. Aanbieders hebben omzetcompensatie en meerkosten gehad.

Op basis van de declaratiedata zien we in Alblisserdam dat we de laatste jaren een vrij stabiel uitgavenpatroon hebben in de regionale zorgmarkt en dat het aantal jeugdigen in de regionale zorgmarkt zelfs iets afneemt. Het regionale beeld (en ook landelijk) laat zien dat het gebruik van jeugdhulp en de kosten toenemen. Ondanks dat het de gemeente Alblisserdam nog niet gelukt is om bezuinigingen te realiseren, wijken we wel af van de regio. Waar in de regio de kosten blijven stijgen, stabiliseert het zich in Alblisserdam.

In de volgende paragraaf kijken we naar de in- en uitstroom in de regionale zorgmarkt. Hier wordt ook weer een vergelijking gemaakt tussen de regio Zuid-Holland Zuid en de gemeente Alblisserdam.

Paragraaf 2.2 Instroom en uitstroom regionale zorgmarkt

De instroom en uitstroom data laten zien hoeveel nieuwe jeugdigen er instromen in de regionale zorgmarkt en hoeveel kinderen geen zorg meer krijgen uit de regionale zorgmarkt. De doelstelling van de gemeente Alblasserdam is om de instroom in de regionale zorgmarkt, onder andere door jeugdhulp naar voren, te verminderen. In het overzicht is een vergelijking gemaakt met de regionale cijfers.

Tabel 6: Instroom en uitstroom van jeugdigen in de regionale zorgmarkt per jaar.

Jaar	Instroom van jeugdigen in de regionale zorgmarkt in Regio ZHZ (per jaar)	Uitstroom van jeugdigen in de regionale zorgmarkt in Regio ZHZ (per jaar)	Netto in- en uitstroom in de zorgmarkt (per jaar)
2019	3.245	3.017	+ 228
2020	2.640 (-18%)	2.748 (-9 %)	- 108
2021	2.709 (+3%)	3.722 (+36 %)	- 1.013
2022 ⁴	2.821 (+4%)	4.051 (+ 8 %)	- 1.230

Tabel 7: Instroom en uitstroom van jeugdigen in de regionale zorgmarkt van de gemeente Alblasserdam per jaar.

Jaar	Instroom van jeugdigen in de regionale zorgmarkt in de gemeente Alblasserdam (per jaar)	Uitstroom van jeugdigen in de regionale zorgmarkt in de gemeente Alblasserdam (per jaar)	Netto in- en uitstroom in de zorgmarkt (per jaar)
2019	165	151	+ 14
2020	119 (-27 %)	139 (-8 %)	- 20
2021	107 (-11 %)	190 (+36 %)	- 83
2022 ⁴	102 (-5%)	165 (-15%)	- 63

Instroom

De instroom in de zorgmarkt laat zien dat de instroom van Alblasserdamse jeugdigen in de zorgmarkt een dalende trend laat zien. De regionale instroom laat deze dalende trend niet zien; in 2020 is er wel een daling ingezet (-18%), maar deze heeft zich niet doorgezet in 2021 (+3%). Het actief inzetten op de beperking van de instroom, door meer lokale algemene voorzieningen in Alblasserdam te organiseren, kan een verklaring zijn voor de dalende trend in Alblasserdam. In het verdiepende overzicht van Jeugdhulp naar voren (hoofdstuk 4&5) gaan we dieper in op de instroomcijfers in de gemeente Alblasserdam. De prognose van 2022 laat zien dat de instroom in 2022 zich stabiliseert. Echter moet hier wel rekening gehouden worden met het feit dat dit aantal nog kan gaan stijgen, omdat nog niet het volledige jaar is uitgedeclareerd.

⁴ Prognose 2022. Het jaar is nog niet volledig uitgedeclareerd en voor de declaraties van Enver is handmatig gecorrigeerd. Omdat het in dit geval over aantallen gaat, kan er wel een prognose gemaakt worden voor 2022 van de gemeente Alblasserdam. Echter is dit een prognose en kunnen deze aantallen in de toekomst nog veranderen.

Uitstroom

De uitstroomcijfers laten een overeenkomstig beeld zien tussen Alblasserdam en de rest van de regio. In Alblasserdam zijn we op dit moment niet bezig om jeugdigen actief uit de regionale zorgmarkt naar lokale voorzieningen te leiden. Dit zou een verklaring kunnen zijn waarom we gelijklopen met de regio op het gebied van uitstroomcijfers. De prognose van 2022 laat zien dat de er minder jeugdigen uitstromen in 2022 in de gemeente Alblasserdam. Echter moet hier wel rekening gehouden worden met het feit dat dit aantal nog kan gaan stijgen, omdat nog niet het volledige jaar is uitgedeclareerd.

In hoofdstuk 1 en 2 is een algemeen beeld geschetst van de financiële en inhoudelijke stand van zaken over de jeugdhulp in zijn totaliteit. In de volgende hoofdstukken zoomen we verder in om meer duiding te geven. In hoofdstuk 3 wordt er gekeken binnen bepaalde segmenten van de jeugdhulp, terwijl in hoofdstuk 4 en 5 echt naar de lokale cijfers gekeken wordt en de effectiviteit van Jeugdhulp naar Voren.

Hoofdstuk 3: Overzicht aantal jeugdigen en regionale kosten jeugdhulp per segment in de gemeente Alblasserdam

In dit hoofdstuk wordt verder ingezoomd op de kosten van de gemeente Alblasserdam in de regionale zorgmarkt. De typen jeugdhulp zijn te verdelen in 10 segmenten, welke gedefinieerd zijn op pagina 3 van dit document. De segmenten zijn verdeeld op basis van type jeugdhulp. Omdat we verder inzoomen op de verschillende segmenten in de jeugdhulp, is het niet meer mogelijk om een realistische prognose te maken van het jaar 2022. Daarom wordt in het hoofdstuk gekozen om het jaar 2020 met het jaar 2021 te vergelijken voor de regio ZHZ (Tabel 8) en de gemeente Alblasserdam (Tabel 9, pagina 11). Omdat er verder wordt ingezoomd op segmenten, en de data dus specifieker wordt, is het in dit stadium niet mogelijk om een realistische prognose van 2022 te maken.

Tabel 8: Aantal jeugdigen en kosten per segment van geïndiceerde jeugdhulp in de regionale zorgmarkt in de regio ZHZ per jaar.

TOTAAL ZHZ Segment	Aantal jeugdigen		Kosten	
	2020	2021	2020	2021
1	320	316 (-1%)	€ 12.479.433	€ 13.004.181 (+4%)
2	1052	1134 (+8%)	€ 19.581.245	€ 22.021.970 (+8%)
3	790	881 (+12%)	€ 7.769.831	€ 9.690.154 (+12%)
4	8282	8574 (+4%)	€ 38.665.481	€ 44.075.683 (+14%)
5	253	229 (-9%)	€ 1.580.073	€ 1.804.464 (+14%)
6	1548	1424 (-8%)	€ 9.719.036	€ 9.653.164 (-1%)
7	831	1102 (+33%)	€ 1.981.934	€ 2.613.002 (+31%)
8. LTA	363	368 (+1%)	€ 5.244.181	€ 5.205.390 (-1%)
9. PGB	861	910 (+6%)	€ 6.139.565	€ 6.677.897 (+9%)
10. Vervoer	402	478(+19%)	€ 1.527.468	€ 2.030.682 (+33%)
TOTAAL	10.626	10.955	€ 104.688.249	€ 116.751.457

In bovenstaande tabel zijn het aantal jeugdigen en de kosten per segment weergegeven voor de regio Zuid-Holland Zuid. We zien op de meeste segmenten een stijging van het aantal jeugdigen en een stijging van de kosten. Dit komt overeen met het landelijk beeld; steeds meer jeugdigen krijgen jeugdzorg en de kosten van jeugdzorg blijven stijgen. Wat opvalt is een grote stijging in segment 7 bij Jeugdhulp op School. Dit is te verklaren omdat in het dashboard een wijziging is geweest in de registratie van Jeugdhulp op School tussen 2020 en 2021. Hieronder wordt daar een verdere verklaring voor gegeven.

Tabel 9: Aantal jeugdigen en kosten per segment van geïndiceerde jeugdhulp in de regionale zorgmarkt in de gemeente Alblasserdam per jaar.

ALBLASSERDAM Segment	Aantal jeugdigen		Kosten	
	2020	2021	2020	2021
1	11	20 (+82%)	€ 484.788	€ 485.295 (0%)
2	56	57 (+2%)	€ 1.014.633	€ 978.845 (-4%)
3	41	47 (+15%)	€ 327.325	€ 470.593 (+44%)
4	411	377 (-8%)	€ 1.760.906	€ 1.705.386 (-3%)
5	9	7 (-22%)	€ 51.369	€ 44.573 (-13%)
6	90	69 (-23%)	€ 553.988	€ 385.541 (-30%)
7	41	61 (+49%)	€ 95.540	€ 135.433 (+42%)
LTA	17	19 (+12%)	€ 141.059	€ 129.903 (-8%)
PGB	53	51 (-4%)	€ 235.435	€ 249.314 (+6%)
Vervoer	22	27 (+23%)	€ 64.802	€ 111.003 (+71%)
TOTAAL	528	502	€ 4.729.833	€ 4.695.888

In bovenstaande tabel zijn het aantal jeugdigen en de kosten per segment weergegeven voor de gemeente Alblasserdam. In deze cijfers van de gemeente Alblasserdam (Tabel 9) zien we meer verschillen in stijgende/dalende aantallen en kosten. Deze cijfers fluctueren meer, omdat Alblasserdam klein is in aantallen. Daardoor nemen de percentages sneller toe en is deze data ook gevoeliger voor extreem dure of goedkope jeugdigen in de jeugdzorg. Echter zijn er wel enige conclusies aan de cijfers te verbinden.

We zien een daling in het totaal aantal jeugdigen die gebruik maken van jeugdhulp uit de zorgmarkt en de kosten blijven ongeveer gelijk. Dit beeld wijkt af van het regionale beeld wat op Tabel 8 op pagina 10 is weergegeven. We constateren stijgende kosten op de segmenten 3 en 7 en op het segment vervoer in de gemeente Alblasserdam.

Stijgende kosten

De stijgende kosten in segment 7 (Jeugdhulp op School) zijn te verklaren door een technische aanpassing in het dashboard waar deze informatie op gebaseerd is. In 2020 viel alleen het product EED (ernstige enkelvoudige dyslexie) onder segment 7. In 2021 zijn er meerdere producten aan dit segment toegevoegd. Deze verschillende producten waren verdeeld onder de andere segmenten. Vanaf 2021 zijn deze dus anders gedefinieerd, waardoor ze nu onder segment 7 vallen en de kosten dus flink stijgen. De realiteit leert dat dit alleen een andere manier van monitoring inhoudt en dus met een technische aanpassing te verklaren is.

De stijging van de kosten in segment 3 zijn ook te verklaren. Hierin wordt alleen wat verder ingezoomd worden in segment 3 zelf. Segment 3 bestaat uit verschillende producten van jeugdzorg. In 2021 zijn meer jeugdigen (een stijging van 50%, van 8 jeugdigen in 2020 naar 12 jeugdigen in 2021) intensieve dagbehandeling hebben ontvangen. Intensieve dagbehandeling is een product jeugdzorg die binnen segment 3 valt. Dit is de duurste vorm van jeugdzorg binnen dit segment (gemiddeld €15.000,- per jaar). Dit geeft aan dat op de schaal van Alblasserdam, een paar jeugdigen grote invloed kunnen hebben op het beeld wat we zien in de cijfers, zoals deze nu zijn gepresenteerd.

De toename binnen het segment vervoer is te verklaren door de stijgende algemene kosten binnen het taxivervoer plus een stijging in het aantal jeugdigen die hier gebruik van maakt binnen Alblasserdam. Deze stijging zien we ook regionaal. Waar taxivervoer gemiddeld in 2020 €3.000,- per jaar per jeugdigen kost, is dat in 2021 gestegen naar €4000,- per jaar per jeugdigen. De inschatting is dat er meer kilometers gemaakt wordt door de taxivervoerders en stijging van de exogene kosten, waardoor de gemiddelde kosten per jeugdigen stijgt.

Dalende kosten

Binnen de segmenten waar we kosten besparen voor de gemeente Alblasserdam, is de grootste kostenbesparing gerealiseerd in segment 6 (Jeugdbescherming / Jeugdreclassering). Hierin zien we een afname in aantallen en in kosten. Jeugdbescherming is een vorm van jeugdzorg die wordt opgelegd door de rechterlijke macht. In het jaar 2021 is hier minder gebruik van gemaakt, echter is dit niet te wijden aan extra inzet die de gemeente Alblasserdam gepleegd heeft.

Het grootste positieve verschil t.o.v. de regio zien we in segment 4; waar in de regio het aantal jeugdigen en de kosten flink stijgen (+14%), zien we in Alblasserdam een afname (-3%). Dit is in het segment waar we Jeugdhulp naar Voren inzetten. Een verdiepende verklaring daarvoor wordt verder besproken in hoofdstuk 4 en 5.

Hoofdstuk 4: Overzicht lokale kosten jeugdhulp in de gemeente Alblasserdam binnen segment 4

Wat willen we bereiken met Jeugdhulp naar Voren (JnV)?

Door lokaal laagdrempelige hulp en ondersteuning in het eigen netwerk te bieden in de vorm van een algemene voorziening, wordt de kennis en expertise (eerder) lokaal toegankelijk voor jeugdigen en ouders. In Alblasserdam zijn we hier begin 2021 mee begonnen.

Het doel is om meer snellere en passendere hulp lokaal te bieden, zodat de vraag richting de regionale zorgmarkt afneemt omdat er minder beschikkingen worden afgegeven. Doordat zorg dichterbij huis aangeboden wordt geeft dit een positieve impuls van de kwaliteit van zorg en is het doel om de regionale kosten van laagdrempelige hulp en ondersteuning te laten afnemen.

De kosten in de regionale zorgmarkt zijn onder te verdelen in bepaalde producten en segmenten. Sommige vormen van hulp en ondersteuning hebben we lokaal georganiseerd. Om een goede vergelijking te maken met het regionale dashboard, en om de kosten in kaart te brengen, zijn er bepaalde producten die we naar voren gehaald hebben.

Hierin kiezen we vooral om producten naar voren te halen in het Segment 4: Specialistisch en veel voorkomend. Producten die hier onder vallen zijn begeleiding Basis en begeleiding Specialistisch.

Vormen van laagdrempelige hulp en ondersteuning die we lokaal bij Stichting Jeugdteams (het Brughuis) hebben georganiseerd
Het segment: Specialistisch en veel voorkomend.
Begeleiding Basis
Begeleiding Regulier

Technische omschrijving

Met Jeugdhulp naar Voren hebben we voor 2021 Stichting Jeugdteams opdracht gegeven om zelf verschillende vormen van jeugdhulp lokaal aan te bieden. De vormen van jeugdhulp die we lokaal aanbieden vallen binnen segment 4: Specialistisch en veel voorkomende jeugdhulp.

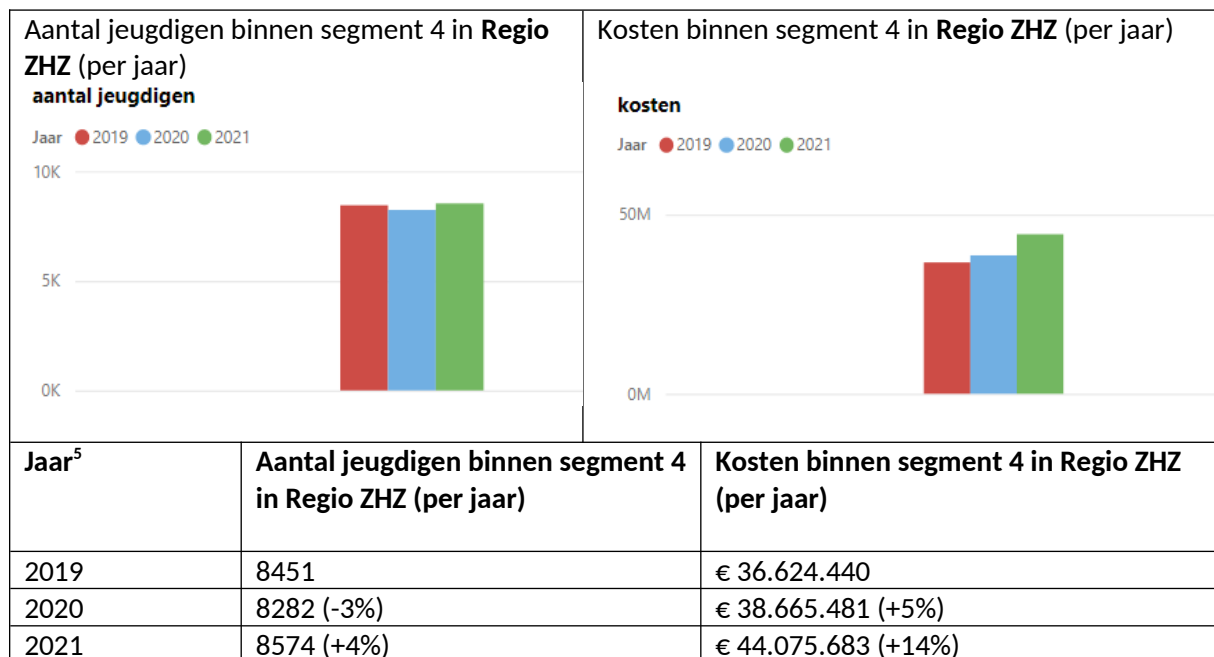
Deze vormen van jeugdhulp passen goed binnen het lokale zorgveld van Alblasserdam; het is ambulante, veel voorkomende, enkelvoudige en kortdurende problematiek. De kennis en expertise die lokaal toegevoegd zijn aan het jeugdteam, zijn in de regionale zorgmarkt het beste te vergelijken met de producten 'Begeleiding Basis' en 'Begeleiding Regulier', maar lijken ook op veel andere producten die binnen dit segment vallen. Zoals u al heeft kunnen zien, maken de meeste jeugdigen ook gebruik van vormen van jeugdhulp binnen segment 4. Echter zullen deze vormen van jeugdhulp die we lokaal aanbieden, ook zwaardere vormen van jeugdhulp in de toekomst voorkomen. Echter is dat moeilijk in beeld te brengen en uit te drukken in cijfers.

In paragraaf 4.1 kunt u een vergelijking zien tussen de regio en de gemeente Alblasserdam binnen het gehele segment 4. Waar regionaal de kosten binnen segment 4 stijgen met 14%, dalen lokaal de kosten binnen dit segment licht met 3% in 2021.

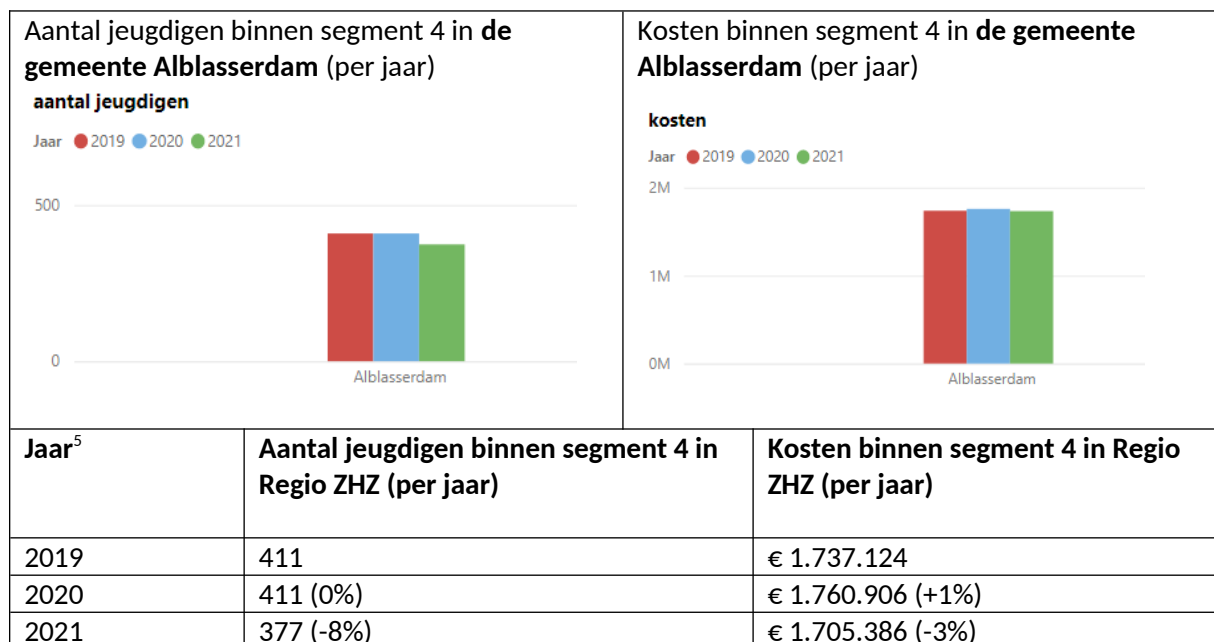
Er wordt in paragraaf 4.1 verder ingezoomd binnen segment 4 op de producten 'Begeleiding Basis' en 'Begeleiding Regulier'. Hierin wordt gekeken naar het aantal jeugdigen, de kostenontwikkeling en de instroom in de zorgmarkt op deze indicatoren. Dit om een beeld te krijgen wat de inzet van jeugdhulp naar voren doet in de regionale zorgmarkt.

Paragraaf 4.1: Aantal jeugdigen en kosten jeugdhulp binnen segment 4 van de gemeente Alblasserdam

Figuur 3: Aantal jeugdigen en de kosten van geïndiceerde jeugdhulp binnen segment 4 in de regionale zorgmarkt in de regio ZHZ per jaar.

Figuur 4: Aantal jeugdigen en de kosten van geïndiceerde jeugdhulp binnen segment 4 in de Gemeente Alblasserdam per jaar.

Het grootste positieve verschil t.o.v. de regio zien we in segment 4; waar in de regio het aantal jeugdigen en de kosten flink stijgen (+14%), zien we in Alblasserdam een lichte afname (-3%). Dit is in het segment waar Jeugdhulp naar Voren wordt ingezet. Door meer lokaal werkt te verrichten, krijgen we het in Alblasserdam voor elkaar om de groei binnen dit segment een halt toe te roepen.

⁵ Omdat we verder inzoomen binnen een segment in de jeugdhulp, is het niet meer mogelijk om een realistische prognose te maken van het jaar 2022.

Paragraaf 4.2: Instroom van 'nieuwe' cliënten binnen segment 4 in de gemeente Alblasserdam

Met Jeugdhulp naar Voren is het doel om de instroom in segment 4 in de regionale zorgmarkt zoveel mogelijk te voorkomen. Veel aanbod is via Jeugdhulp naar Voren lokaal georganiseerd. Aan de hand van de instroom in segment 4 kunnen we afleiden hoeveel 'nieuwe' jeugdigen per jaar een jeugdhulpproduct uit de regionale zorgmarkt krijgen binnen segment 4. We gebruiken hiervoor de volgende indicatoren:

Instroom van aantal 'nieuwe' jeugdigen binnen segment 4 van de regionale zorgmarkt.	De instroom van 'nieuwe' jeugdigen in de regio Zuid-Holland Zuid die jeugdzorg ontvangen binnen segment 4: Specialistisch veel voorkomend.
Instroom van aantal 'nieuwe' jeugdigen binnen segment 4 in de gemeente Alblasserdam	De instroom van 'nieuwe' jeugdigen in de gemeente Alblasserdam die jeugdzorg ontvangen binnen segment 4: Specialistisch veel voorkomend.

Tabel 13: Instroom aantal jeugdigen binnen Segment 4 in de regionale zorgmarkt en in de gemeente Alblasserdam per jaar.

	Instroom aantal jeugdigen binnen Segment 4 in de regionale zorgmarkt	Instroom aantal jeugdigen binnen Segment 4 uit de gemeente Alblasserdam
2020	2188	94
2021	2394 (+ 9%)	80 (-15%)
2022⁶	2741 (+13%)	89 (+10%)

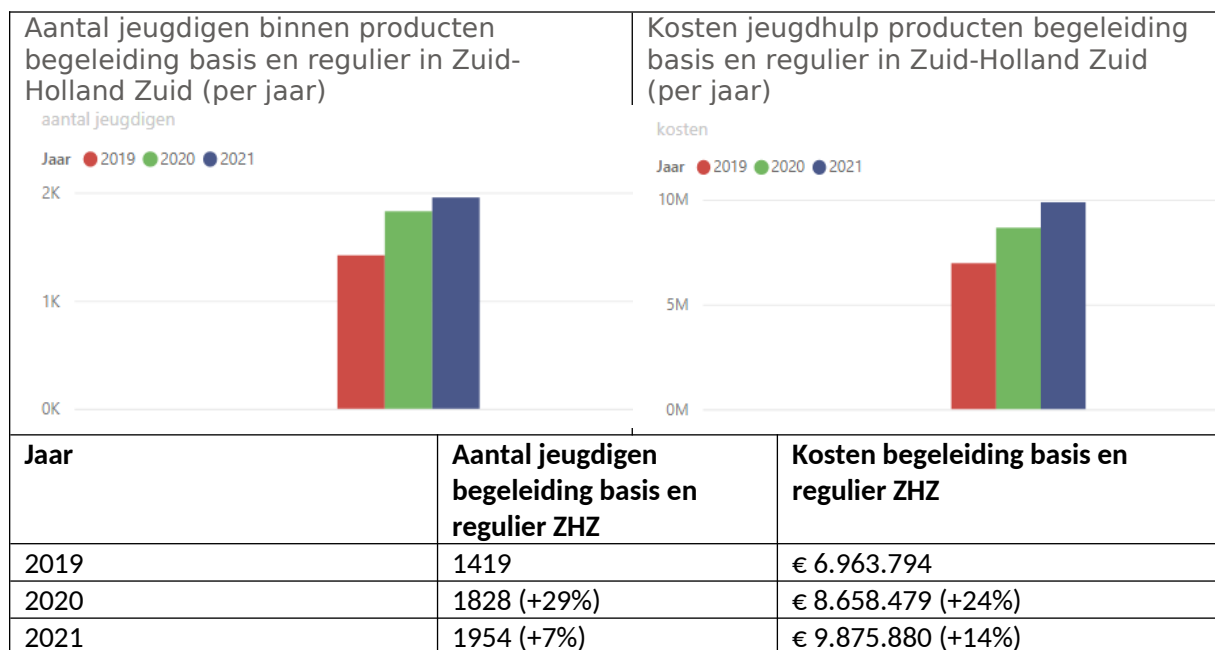
Waar de instroom binnen segment 4 regionaal zien stijgen, zien we lokaal juist een daling van 15% in 2021. In 2022 zien we helaas wel weer een stijging binnen segment 4 in de gemeente Alblasserdam. De verklaringen hiervoor zijn al gegeven in de voorgaande paragraaf: 2022 was op zijn zachts gezegd een bewogen jaar en problemen op de arbeidsmarkt hebben gezorgd voor een onderbezetting van het lokale team in 2022.

⁶ Deze cijfers zijn handmatig aangepast en zijn dus een prognose voor 2022. Omdat dit over aantallen gaat en niet over kosten, is het nu wel mogelijk een voorzichtige prognose te laten zijn. Echter zijn dit niet de definitieve cijfers.

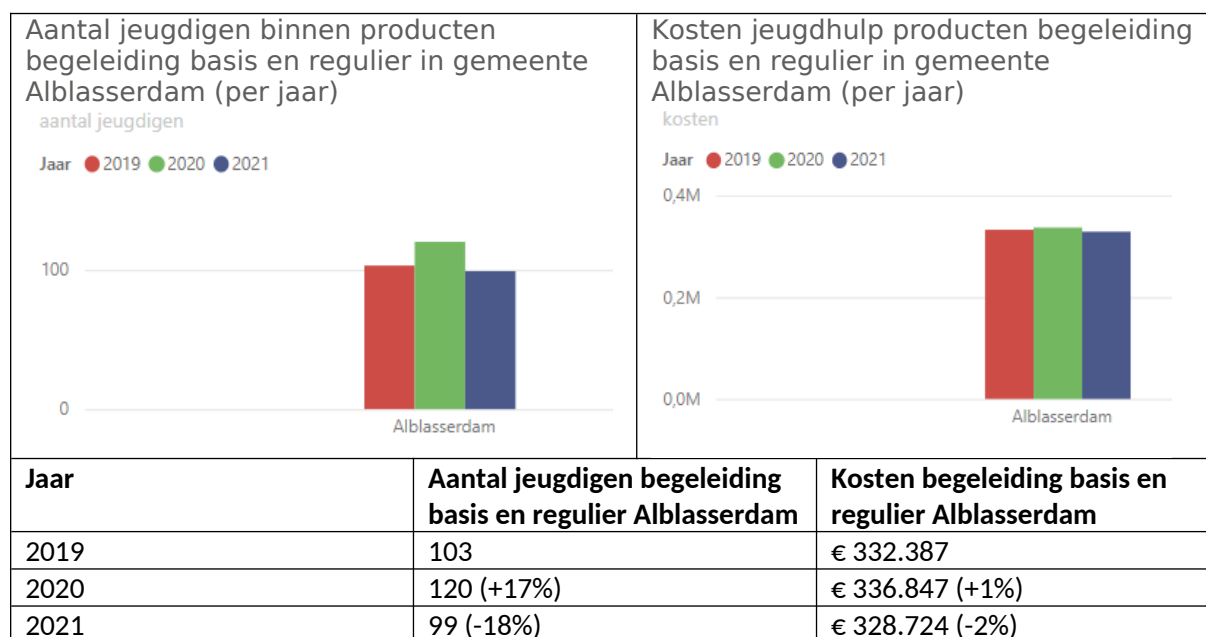
Om de effecten van jeugdhulp naar voren in kaart te brengen, hanteren we een paar indicatoren.

Aantal jeugdigen binnen producten begeleiding basis en regulier in Zuid-Holland Zuid (per jaar)	Er wordt een vergelijking gemaakt tussen de aantal jeugdigen in de zorgmarkt op het product "Begeleiding Basis" en "Begeleiding Regulier" van Alblasserdam t.o.v. de Regio ZHZ.
Totale kosten Begeleiding Basis en Regulier	Er wordt een vergelijking gemaakt tussen de totale kosten in de zorgmarkt op het product "Begeleiding Basis" en "Begeleiding Regulier" van Alblasserdam t.o.v. de Regio ZHZ.
Instroom van Stichting Jeugdteams in de zorgmarkt	Er wordt een vergelijking gemaakt van de instroom naar de zorgmarkt, op het segment "specialistisch en veel voorkomend" vanuit SJT. Omdat we meer lokaal oppakken binnen dit segment, zou de instroom in de zorgmarkt op deze producten moeten afnemen t.o.v. de regio ZHZ.

Figuur 5: Aantal jeugdigen en de kosten binnen de producten 'begeleiding basis' en 'begeleiding regulier' in de regionale zorgmarkt in de regio Zuid-Holland Zuid per jaar.

Figuur 6: Aantal jeugdigen en de kosten binnen de producten 'begeleiding basis' en 'begeleiding regulier' in de regionale zorgmarkt in de gemeente Alblasserdam per jaar.

Tabel 10: Instroom en uitstroom van de producten 'begeleiding basis' en 'begeleiding regulier' (gesplitst) in de regio ZHZ en in de gemeente Alblasserdam per jaar.

Jaar	Instroom op producten begeleiding basis + regulier in de regio ZHZ	Instroom op producten begeleiding basis en regulier in de gemeente Alblasserdam
2019	206 + 496 = 702	8 + 36 = 44
2020	267 + 639 = 906 (+30%)	11 + 34 = 45 (+2%)
2021	234 + 579 = 813 (-10%)	9 + 26 = 35 (-22%)

Regionaal zien we de kosten en het aantal jeugdigen op deze producten verder toenemen. In 2020 stegen de kosten met 24%, en in 2021 stegen de kosten verder met 14% (figuur 5, pagina 16). In Alblasserdam zien we een stabiele ontwikkeling van de kosten op deze producten (figuur 6). Ook zien we de instroom op deze producten in de regionale zorgmarkt een afwijkend patroon lokaal t.o.v. het regionale patroon (tabel 10).

De inzet van jeugdhulp naar voren die we lokaal in Alblasserdam aanbieden, laat haar effect zien in de zorgmarkt op basis van de cijfers uit het Dashboard van de SOJ. Waar in de regio de kosten verder stijgen, zien we in Alblasserdam een stabilisatie van de kosten in de regionale zorgmarkt. Daar moet echter wel tegenover gezet worden, dat we dus extra gelden geïnvesteerd hebben in het lokale team (Stichting Jeugdteams). Ook de instroom van extra cliënten in zorgmarkt binnen deze producten, neemt regionaal af. Lokaal zien we daar zelfs een verdere afname in, omdat we dus via jeugdhulp naar voren meer cliënten in het lokale team kunnen opvangen.

Prognose van het jaar 2022

In dit hoofdstuk wordt er een aparte prognose gemaakt van 2022. Dit heeft verschillende redenen, die deels ook hiervoor al genoemd zijn

1. Brondata

Zoals eerder aangegeven, is het jaar 2022 nog niet volledig uitgedeclareerd door de aanbieders in de regionale zorgmarkt. Hierdoor kunnen de cijfers in de loop van de tijd nog aan verandering onderhevig zijn. Eerder is ook al genoemd dat de data van aanbieder Enver, door technische oorzaken, nog niet gekoppeld kan worden aan de data uit het dashboard van de SOJ. Omdat Enver vooral in segment 4 actief is met haar jeugdhulpproducten, is hier de vertekening de onzekerheid in de data het grootste. Zeker voor een gemeente als Alblasserdam, met relatief weinig jeugdigen, kunnen extra jeugdigen grote verschillen tot gevolg hebben in de cijfers.

2. In 2022 zijn meerdere gemeenten in Zuid-Holland Zuid begonnen met Jeugdhulp naar Voren

De gemeente Alblasserdam en de gemeente Sliedrecht zijn begin 2021 begonnen met het inzetten van Jeugdhulp naar Voren. Naar aanleiding van de cijfers en de successen die hierin geboekt zijn, zijn in 2022 meerdere gemeente begonnen met het inzetten van jeugdhulp naar voren, op eenzelfde manier als de gemeente Alblasserdam. Dit is natuurlijk een mooie ontwikkeling, maar het vergelijken met de cijfers in de regio wordt hierdoor wel lastiger. Waar eerst alleen twee kleine gemeenten jeugdhulp naar voren inzetten (Alblasserdam en Sliedrecht), konden we de effecten scherper afzetten tegenover de rest van de regio. Omdat in 2022 meerdere gemeente Jeugdhulp naar voren hebben ingezet (Molenlanden, Papendrecht en Dordrecht), zijn de cijfers lastiger te vergelijken met de regio. Mede daardoor heeft de gemeente Alblasserdam eind 2022 de samenwerking met het OCD opgezocht, om dit ook voor volgende jaren helder in beeld te brengen.

Echter vinden we het wel belangrijk om enig inzicht te geven in het jaar 2022. Daarom wordt hieronder wel een prognose van 2022 verstrekt, in de wetenschap dat bovengenoemde punten van toepassing zijn. Om grote visuele verschillen te voorkomen, worden de alleen de cijfers gepresenteerd (Tabel 11 en 12) en dus niet de bekende grafieken zoals hierboven zichtbaar zijn. Tot de aantallen en kosten in de prognose is gekomen door het aantal cliënten van 2021 van Enver op te tellen bij het aantal cliënten die nu zichtbaar zijn in het Dashboard van de SOJ. Vervolgens is de gemiddelde prijs per cliënt in de regio (€5133) op deze producten vermenigvuldigd met het aantal cliënten.

Voor de Alblasserdamse cijfers is hetzelfde proces gevolgd, echter ligt daar de gemiddelde prijs per cliënt in 2021 lager (€3.393).

Tabel 11: Prognose aantal jeugdigen en de kosten binnen de producten 'begeleiding basis' en 'begeleiding regulier' in de regionale zorgmarkt in de regio Zuid-Holland Zuid per jaar tot 2022.

Jaar	Aantal jeugdigen begeleiding basis en regulier ZHZ	Kosten begeleiding basis en regulier ZHZ
2019	1419	€ 6.963.794
2020	1828 (+29%)	€ 8.658.479 (+24%)
2021	1954 (+7%)	€ 9.875.880 (+14%)
2022 (Prognose)	1570	€ 8.058.810

Tabel 12: Aantal jeugdigen en de kosten binnen de producten 'begeleiding basis' en 'begeleiding regulier' in de regionale zorgmarkt in de gemeente Alblasterdam per jaar.

Jaar	Aantal jeugdigen begeleiding basis en regulier Alblasterdam	Kosten begeleiding basis en regulier Alblasterdam
2019	103	€ 332.387
2020	120 (+17%)	€ 336.847 (+1%)
2021	99 (-18%)	€ 328.724 (-2%)
2022 (Prognose)	86	€ 291.798

De voorzichtige prognose laat zien dat er in de regio, doordat meer gemeenten begonnen zijn met jeugdhulp naar voren, de kosten op deze producten ook zullen dalen. Voor Alblasterdam is deze verwachting er ook. Echter moeten de definitieve cijfers uit gaan wijzen of dit ook echt het geval is, omdat deze data nu niet representatief genoeg is voor de realiteit. Omdat we nu op microniveau aan het kijken zijn, is de prognose die getoond wordt niet erg betrouwbaar.

Hoofdstuk 5: Lokale Data Jeugdhulp naar voren (Stichting Jeugdteams)

In dit hoofdstuk wordt een overzicht gegeven van de cijfers van het lokale team, Stichting Jeugdteams, zelf. Met jeugdhulp naar voren zetten we vooral in op jeugd- en opvoedhulp (J&O) trajecten, omdat deze vormen van jeugdhulp goed passen binnen het lokale zorgveld van Alblasserdam; het is ambulante, veel voorkomende, enkelvoudige en kortdurende problematiek waarin jeugdigen en gezinnen ondersteund worden.

Tabel 11: Algemene data jeugdhulp naar voren van Stichting Jeugdteams in de gemeente Alblasserdam per jaar.

	FTE	Som van aantal cliënten	Som van aantal wachtenden	Gemiddelde wachtduur in dagen (in de regio)	Aantal J&O trajecten	Gemiddelde duur J&O traject (in de regio)
2020	7.2	327	24	44 (62)	89	402 (382)
2021	8.7	402	14	27 (47)	118	304 (315)
2022 ⁷	9.8	366	48	78 (48)	238	261 (293)

In 2021 hebben we middels Jeugdhulp naar Voren 1.5 FTE extra lokaal geïnvesteerd. Daardoor is logischerwijs het aantal behandelde cliënten toegenomen; van 327 cliënten in 2020 naar 402 cliënten in 2021. Door de extra inzet bij Stichting Jeugdteams zijn ook het aantal wachtenden en de gemiddelde wachtduur afgenomen. De gemiddelde wachtduur in dagen kunnen we vergelijken met de regio; deze wachtduur is in beide gevallen afgenomen, alleen is de wachtduur in de regio in 2021 flink hoger dan in Alblasserdam (gemiddeld 27 dagen lokaal, 47 dagen in de regio). Omdat we middels Jeugdhulp naar voren inzetten op J&O trajecten, zou de inzet van jeugdhulp naar voren moeten leiden tot meer J&O trajecten lokaal. Dit aantal is dan ook logischerwijs gestegen in 2021; van 89 trajecten naar 118 trajecten in 2021. Daarnaast geven we de Stichting Jeugdteams (regionaal) mee om te normaliseren en demedicaliseren. Hierdoor beogen we de duur van een J&O traject te laten afnemen. Dit is lokaal (en regionaal) ook terug te zien in de cijfers; de duur van een J&O traject in Alblasserdam is afgenomen van 402 dagen per traject naar 304 dagen per traject.

Het jaar 2022

In het jaar 2022 is er middels Jeugdhulp naar Voren 1.2 FTE extra lokaal geïnvesteerd. Alblasserdam werd in de eerste helft van 2022 geconfronteerd met een aantal verdrietige en traumatische gebeurtenissen. In februari kwam een grote zedenzaak aan het licht en in mei verongelukte 2 jongeren op een scooter en was er een schietincident op een zorgboerderij. Stichting Jeugdteams heeft veel ingezet op het ondersteunen van de gezinnen die betrokken waren bij deze incidenten. Vooral de zedenzaak vroeg veel inzet. Daarnaast is de 9.8 FTE ook niet volledig benut. Door de moeilijke arbeidsmarkt en wisselingen in het team was 2022 geen optimaal jaar voor de bezetting van het lokale team. Dit verklaart de olopende wachtlijsten, waarin hard gewerkt wordt om dit weer terug te brengen. Echter is het van belang om te weten dat voor Jeugdhulp naar voren geen wachtlijst is, omdat deze hulp direct geboden kan worden door de professionals van het lokale team. Daardoor is logischerwijs het aantal J&O trajecten wel opgelopen in 2022 en heeft het team een verdere stap gemaakt in de goede richting om de gemiddelde duur van een J&O traject verder te verkorten.

⁷ Ook deze cijfers uit 2022 zijn nog aan kleine veranderingen onderhevig en gelden niet als absolute aantallen. De definitieve cijfers worden gepresenteerd in het jaarverslag van de Stichting Jeugdteams.

Tabel 12: Algemene data jeugdhulp naar voren van Stichting Jeugdteams over het aantal doorverwijzingen naar de zorgmarkt in de gemeente Alblisserdam per jaar.

	Som van aantal cliënten	Aantal doorverwijzingen naar zorgmarkt	Aantal doorverwijzingen per FTE (in regio)	Doorverwijzing en vs caseload (in regio)	Kosten doorverwijzing per cliënt
2020	327	113	16 (18,7)	35% (36%)	€ 10.884,-
2021	402	101	12 (18,3)	25% (43%)	€ 13.322,-
2022 ⁸	366	140	14 (17,9)	38% (45%)	€ 10.316,-

Door meer jeugdhulp lokaal in te zetten, beogen we de doorstroom naar de regionale zorgmarkt te verminderen. Onze visie is preventief inzetten op jeugdhulp lokaal, om zwaardere zorg in de zorgmarkt te voorkomen. De lokale data vanuit Stichting Jeugdteams laten zien dat er een stijging is van het aantal cliënten die lokaal zorg krijgen. Dit is logisch omdat er extra FTE is ingezet lokaal middels Jeugdhulp naar Voren. We zien dat het aantal doorverwijzingen naar de zorgmarkt afgenomen is (van 113 cliënten in 2020 naar 101 cliënten in 2021, tabel 12). Als dit vergeleken wordt met andere lokale teams van Stichting Jeugdteams in ZHZ, verwijzen de jeugdprofessionals van Alblisserdam minder casussen door naar de zorgmarkt dan elders in ZHZ. (12 casussen per FTE in Alblisserdam, 17,9 casussen per FTE in de regio ZHZ, tabel 12). Als we dit vertalen naar de gehele caseload van Stichting Jeugdteams in Alblisserdam, wordt er in 2021 25% van de caseload doorverwezen naar de zorgmarkt in 2021. In de regio ZHZ wordt 43% van de caseload van Stichting Jeugdteams doorverwezen naar de zorgmarkt.

Het jaar 2022

Ook hier zijn we de traumatische en verdrietige gebeurtenissen van het jaar 2022 terugkomen in de cijfers van Stichting Jeugdteams. Het aantal doorverwijzingen naar de zorgmarkt is gestegen naar 140, waarvan een groot gedeelte van deze stijging verklaard kan worden door kinderen die betrokken zijn bij de zedenzaak. Ook de krapte in het team van 2022 heeft ervoor gezorgd dat er minder casusregie gevoerd kon worden op bepaalde casussen, waardoor ze noodgedwongen doorgestuurd moeten worden naar de regionale zorgmarkt. Echter is het aantal doorverwijzingen per FTE ten opzichte van de regio nog steeds lager, al is het wel gestegen ten opzichte van 2021. Dit zijn we ook in de laatste twee kolommen van tabel 12. Ondanks dat het lokale team van Alblisserdam nog steeds onder het regionale gemiddelde van doorverwijzen naar de zorgmarkt zit, is deze wel gestegen ten opzichte van 2021.

⁸ Ook deze cijfers uit 2022 zijn nog aan kleine veranderingen onderhevig en gelden niet als absolute aantallen. De definitieve cijfers worden gepresenteerd in het jaarverslag van de Stichting Jeugdteams.

Het blijft het zaak dat we samen met Stichting Jeugdteams de ingezette lijn van 2021 weer verder gaan vervolgen. Als we de cijfers afzetten tegen de cijfers van onze gemeenten uit de regio, zijn we in Alblasserdam de goede weg ingeslagen om beheersing van de kosten te realiseren. Echter blijft een kleine gemeente als Alblasserdam gevoelig voor incidentele, extreem dure kinderen in de jeugdzorg; één dure jeugdige in de jeugdzorg zouden de cijfers van de gemeente Alblasserdam al in een heel ander daglicht kunnen zetten.

Tijdens de BIO van 7 maart worden de cijfers verder toegelicht. Vervolgens wordt door Stichting Jeugdteams ook de inhoudelijke kant van jeugdhulp naar voren besproken. Hierin heeft u de gelegenheid om extra vragen te stellen.